

UPR preporuke
**na Drugo nacionalno izvješće Republike Hrvatske prema Univerzalnom
periodičkom pregledu Vijeća za ljudska prava**

UPR izvješće o Hrvatskoj¹ koje (u kontekstu drugog ciklusa UPR-a) sadrži preporuke usvojeno je na 30. zasjedanju Vijeća za ljudska prava, na dan 25. rujna 2015. Preporuke su klasificirane sukladno poglavljima² koje je sadržavalo prethodno upućeno nacionalno izvješće, te su preporuke prevedene na hrvatski jezik. Hrvatska je ukupno dobila 167 preporuka od kojih je 162 prihvatile i pet odbila (napomena: preporuke koje je Hrvatska odbila obilježene su asteriskom i boldiranim tekstom). U dalnjem tekstu dokumenta objavljujemo englesku i hrvatsku verziju preporuka.

UPR RECOMMENDATIONS (EN)

Ratification and reporting process

- 5.1. Join more human rights treaties and optional protocols (Israel);
- 5.2. Consider ratifying the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (ICPPED) and recognize the competence of its Committee (Uruguay);
- 5.3. Ratify the ICPPED (Argentina); /Ratify the ICPPED (France); /Ratify the ICPPED (Costa Rica); /Ratify the ICPPED (Portugal);
- 5.4. Ratify without delay the ICPPED (Bosnia and Herzegovina);
- 5.5. Accelerate efforts to ratify the ICPPED (Rwanda);
- 5.6. Accelerate the progress to ratify the ICPPED (Iraq);
- 5.7. Proceed to ratify the ICPPED (Serbia);
- 5.8. Intensify efforts to ratify the ICPPED (Sierra Leone);
- 5.9. Ratify Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (OP-ICESCR) (Portugal); /Ratify the OP-ICESCR (Greece);
- 5.11. Consider ratifying the OP-ICESCR (Namibia);
- 5.12. Ratify the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure (OP-CRC-IC) (Morocco); /Ratify the OP-CRC-IC (Portugal); /Ratify the Optional Protocol to the Convention on the Rights of Child establishing procedure for submission of communications (OP-CRC-IC) (Benin);

---

¹ Više informacija o UPR izvješću o Hrvatskoj potražiti na:
<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Pages/HRSession22.aspx>.

² Ističemo kako je radi preglednosti moguće otvarati pojedina poglavja preko oznaka (*Bookmarks*), koje se nalaze u dokumentu na lijevoj strani.

5.13. Speed up the process of the ratification of the OP-CRC-IC (Slovakia);

5.14. Ratify the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (ICRMW) (Kyrgyzstan); /Accede to the ICRMW (Sierra Leone)*;

5.15. Consider ratifying the ICRMW (Rwanda); /Consider ratifying ICRMW (Philippines); /Consider ratifying ICRMW (Nicaragua)*;

5.17. Sign and ratify relevant international instruments relating to refugees and asylum-seekers (Benin);

5.18. Ratify the Council of Europe Convention on Prevention and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Netherlands); /Accede to the Council of Europe Istanbul Convention on Preventing and Combatting Violence against Women and Domestic Violence (Turkey); /Ratify the Istanbul Convention on Preventing and Combatting Violence against Women and Domestic Violence (Austria);

5.19. Ensure rapid ratification of the Council of Europe Convention on prevention and combating violence against women and domestic violence (Italy);

5.22. Take concrete measures to fight all forms of violence against women, including by ratifying the Istanbul Convention (Germany);

5.23. Recognize the competence of the Committee on elimination of racial discrimination in a pursuing to article 14 of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Algeria);

5.16. Consider ratifying ILO Convention 189 on male and female domestic workers (Nicaragua); /Consider ratifying ILO Convention 189 (Philippines)*;

5.65. Submit its overdue reports to the human rights monitoring bodies (Portugal);

5.66. Submit its second periodic national report to the Committee on Economic, Social and Cultural Rights which has been due since 2006 (Republic of Korea);

5.41. Consider establishing an inter-ministerial committee responsible for the implementation of its international human rights obligations, inter alia, for coordinating the drafting of the national reports to the Treaty Bodies (Portugal)*;

5.64. Include civil society organisations in the process before finalising and submitting the National Report (Norway);

Legislative and institutional framework

5.24. Continue to strengthen its human rights framework, including through giving full implementation to existing institutional and legal protections (Australia);

5.43. Implement and apply human rights legislation in practice as well as implement ombudsman's recommendations (Slovenia);

5.36. Intensify efforts at improving and strengthening its human rights institutions (Nigeria);

5.44. Consider developing Human Rights Indicators, as suggested by the OHCHR, as an instrument that allows for a more precise and coherent evaluation of national human rights policies (Portugal);

55.45. Continue implementing its various national programmes and policies, in particular “National Programme for the protection and promotion of human rights 2013-2016” and “Action Plan for removing barriers to achieving equal rights in the area of integration 2013-2015” (Indonesia);

5.42. Finalize the draft Strategy and Action Plan to Combat Corruption and effectively prosecute the perpetrators of corruption acts (Turkey);

5.37. Increase the human and financial resources made available to the office of the Ombudsperson to enable it to fulfil its expanded mandate (Sierra Leone);

5.38. Allocate the necessary resources to ensure the effective operation of the Office of the Ombudsman (Timor-Leste);

5.39. Even if only in a modest and gradual way, increase the personnel and financial allocations to the ombudsman in order to ensure that the stronger legal position of the office is also reflected in its human and financial capacities (Hungary);

5.40. Explore ways of provision the necessary resources to ensure the independent and effective operation of the Ombudsman’s Office (Ukraine);

5.122. Take steps to ensure adequate support and access to healthcare facilities, for those in rural areas (Maldives);

5.123. Work towards more balanced geographical coverage of healthcare services with specific focus on rural areas (Egypt);

5.118. Continue ensuring the full realization of the right to safe drinking water and sanitation for all (Egypt);

Discrimination

5.55. Strengthen the national plan for combating discrimination through the incorporation of indicators and monitoring measures, through determination of the authorities responsible for its implementation, and through a time-frame for achievement of the goals (Mexico);

5.57. Undertake awareness campaigns directed towards the judiciary with a view of promoting non-discrimination (Norway);

5.73. Eliminate discrimination in employment, particularly for women and members of the Roma population, pursuant to recommendations of ILO supervisory bodies; (United States of America);

Hate crime, hate speech and defamation

5.76. Step up fight against racism, xenophobia, hate speech and adopt measures to promote poverty reduction, social inclusion and social assistance (Angola);

5.102. Ensure accountability for all manifestations of ethnic based hate speech, racism and extremist rhetoric in the public sphere (Serbia);

5.103. Ensure efficient, non-discriminatory investigations and timely prosecutions as part of the enforcement of hate crime legislation (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland);

- 5.106. Continue ensuring the prosecution of cases of hate crimes (Israel);
- 5.33. Decriminalizing defamation (Estonia);
- 5.34. Review the legislation on defamation and strengthen the training for judges on the implementation of freedom of expression (France);

Prisons/Torture

- 5.94. Tackle the subject of torture in a comprehensive way, including fighting impunity and providing for compensation of victims (Costa Rica);
- 5.31. Address remaining legislative and implementation gaps, including to fully protect and support victims (Australia);
- 5.79. Continue its efforts to reduce overcrowding in prisons and improve detention conditions, including by promoting diversion and other alternatives to detention where possible (Austria);
- 5.80. Step up efforts to combat the overcrowding of prisons, and in particular provide more correctional detention facilities for female prisoners (Republic of Korea);
- 5.78. Continue to further improve the conditions for juveniles in pre-trial detention facilities (Georgia);
- 5.88. Investigate and prosecute all cases of arbitrary detention in psychiatric hospitals and social care institution, in line with the recommendation made by the Special Rapporteur on violence against women (Germany);

Domestic violence

- 5.108. Step up its efforts to curb domestic violence (Philippines);
- 5.82. Continue ensuring effective implementation of its domestic laws on the protection of the family and prevention of violence against women and children (Israel);
- 5.50. Develop a policy, strategy and action plan to address the reportedly widespread violence against women (Sierra Leone);
- 5.51. Effectively implement the “National strategy for protection against domestic violence 2011-2016” (Republic of Korea);
- 5.84. Double efforts in combating domestic violence and violence against women including through ensuring effective implementation of the National Strategy of Protection against Domestic Violence 2011-2016 (Malaysia);
- 5.29. Translate the initiatives of the National Strategy for Protection against Domestic Violence 2011-2016 and National Anti-Discrimination Plan 2008-2013 into concrete laws (Indonesia);
- 5.25. Review compliance of the Criminal Code, which now defines domestic violence only as a bodily injury, with the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) as elaborated on in the General Recommendation No. 19 of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (Czech Republic);
- 5.28. Address the legislative gap that relates to domestic violence offences and updates the Criminal Code to recognise domestic violence as a criminal offence (Trinidad and Tobago);

5.86. Implement the Human Rights Committee's March 2015 recommendations on gender-based violence (Bulgaria);

5.61. Establish a sustainable cooperation between the Ministry of Interior and Civil Society Organisations dealing with domestic and gender based violence (Poland);

5.30. Redouble efforts aimed at the implementation of legal provisions against domestic and gender violence, with particular attention to the raising of awareness and proper training of the police (Mexico);

5.20. Strengthen its efforts to properly respond to allegations of domestic violence, including by training police officers, prosecutors and judges, and to ensure that women victims of violence obtain adequate redress and support (Austria);

5.52. Intensify its efforts to ensure effective law enforcement for domestic violence against children and women, to bridge the gap between legislation and practice along with enhancing awareness of victims' rights and training for public officers and legal professions (Thailand);

5.96. Continue working particularly with regard to protection of the rights of victims of sexual violence and domestic violence, in particular through training of health, police and judicial personnel (Uruguay);

5.27. Strengthen legal framework in order to reduce the adverse effects affecting victims of domestic violence, in particular women (Angola);

5.93. Improve services and support for women victims of domestic violence by conducting effective investigations, vigorously prosecuting the perpetrators, ending the practice of prosecuting victims, and ensuring victims have access to protection and shelters (Canada);

5.109. Promote policies and educational campaigns for the promotion and protection of the rights of women, and ensure that all allegations of violence against women are promptly, thoroughly and effectively investigated, that perpetrators are held accountable and that women victims of violence obtain adequate redress, including compensation and rehabilitation (Brazil);

5.21. Approve the budgetary funds needed to assume the obligations under the Convention of the Council of Europe on the prevention and the fight against violence against women and domestic violence, and therefore proceed to its ratification (Spain);

5.58. Dedicate additional resources to enhance the capacity of centres for victims of sexual and domestic violence (Norway);

Women's rights

5.68. Take further steps to ensure and enhance women's rights in all levels (Greece);

5.67. Strengthen efforts towards promotion of gender equality (Cyprus);

5.59. Continue with its efforts in further increasing the awareness of the gender equality and equal opportunities and foster implementation of its national policies in this regard (The former Yugoslav Republic of Macedonia);

5.53. Step-up efforts to effectively implement national strategies for gender equality (Morocco);

5.69. Enhance efforts to fight all forms of discrimination against women and gender-based violence (Italy);

5.70. Fully ensure gender equality in employment and in political posts (Russian Federation);

5.74. Strengthen non-discrimination against women, particularly in the workplace (Algeria);

5.71. Adopt specific legislation pertaining to gender discrimination in the labour market, including sexual harassment in the workplace and discrimination on the grounds of pregnancy and/or maternity (Trinidad and Tobago);

5.113. Continue working for the reduction of female unemployment and the elimination of discrimination against them in the labour market and for achieving equality of opportunities (Cuba);

5.114. Strengthen efforts on the empowerment of women by implementing programmes aimed at changing society's perception of women and removing barriers affecting the employment of women (Malaysia);

Children

5.46. Ensure the effective implementation of the new National Strategy for the Rights of Children 2014-2020 (State of Palestine);

5.62. Continue the implementation of the "Plan on de-institutionalisation and transformation of social welfare homes and other legal persons performing social welfare activities for 2011-2016", with a view to reduce the number of children in institutions (Slovakia);

5.54. Continue efforts to generate greater inter-institutional coordination and availability of resources for the agencies responsible for the welfare of minor girls and boys (Chile);

5.48. Intensify awareness raising campaigns and education programmes on human rights in order to prevent ill-treatment of boys and girls (Uruguay);

5.49. Take all necessary measures to deter perpetrators and to develop programmes and policies in order to prevent sexual exploitation as well as programmes to socially reintegrate child victims (Timor-Leste);

5.81. Implement programmes and policies for the prevention of all forms of violence against children, including sexual exploitation and abuse, and to strengthen social recovery and reintegration of child victims (Republic of Moldova);

5.83. Reinforce its efforts to protect children, especially those in marginalized and disadvantaged situations (Maldives);

5.72. Ensure the elimination of any form of discrimination against children, especially children in marginalized and disadvantaged situations (Turkey);

5.87. Work towards the compliance of pre-trial detention (remand) procedures which includes children with international law standards and national regulations (Libya);

5.121. Take further measures with a view to ensure that all children enjoy equal access to health services (Ukraine);

- 5.124. Adopt clear appropriate measures to improve the rights of children to education (Libya);
- 5.125. Establish State-wide inclusive education, including through the allocation of necessary resources, and provide regular training for school personnel (State of Palestine);
- 5.112. Continue to realize the right to work for its citizens including through providing opportunities for vocational training and technical education for young people (Egypt);
- 5.126. Ensure that children in vulnerable and disadvantaged situations have equal access to education (Armenia);
- 5.127. Continue its efforts aimed at ensuring equal access to education, including to children in vulnerable and disadvantaged situations (Romania);
- 5.128. Increase its efforts to ensure that children in vulnerable situations, including Roma children, have equal access to education and to end segregation of Roma children in schools (Austria);
- 5.129. Intensify efforts towards providing all children with equal access to education, including the Roma children (Nigeria);
- 5.165. Ensure for the asylum-seeking children the effective and non-discriminatory access to education (Kyrgyzstan);
- 5.119. Strengthen the welfare system, particularly related to the protection of children without appropriate care and their access to education (Slovenia);
- 5.130. Consider ensuring an effective inclusive education for children with disabilities, and to improve universal design to ensure accessibility to everyone (Israel);
- 5.140. Continue to develop measures that guarantee inclusive education for children and girls with disabilities without discrimination, with particular emphasis on rural areas (Spain);
- 5.137. Refrain from institutionalising children with disabilities, and ensure sufficient alternative family and community based care options for children with disabilities (Ireland);
- 5.147. In light of the recommendation of the CRC, act on combating discrimination by targeting situations of discrimination and vulnerability affecting children belonging to all minorities (Nicaragua);

Persons with Disabilities

- 5.47. Accelerate the effective implementation of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities and its harmonization at the national level (Uruguay);
- 5.63. Consider allocating necessary resources to support programmes which promote and protect the rights of persons with disabilities (Thailand);
- 5.32. Amend the social welfare act and other laws which deny persons with disabilities their right to work or which allow their placement in institutions without their consent (Mexico);
- 5.131. Elaborate integrated measures to ensure unimpeded access for persons with disabilities (Russian Federation);

5.133. Develop further actions to improve community services and support for persons with disabilities (Cuba);

5.132. Take all necessary measures to lift all existing barriers in the enjoyment of the rights of persons with disabilities, with particular attention to their right to live independently, to have access to adequate health care services and to be integrated in the community (Greece);

5.134. Ensure that services for persons with disabilities support to the greatest extent possible their independence and that more community-based living choices are created for them in compliance with the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (Czech Republic);

5.136. Provide facilities to ensure that persons with disabilities can live independently, have access to public and private buildings and have equal opportunities to education, employment and health services, with a support structure particularly for children so challenged (Trinidad and Tobago);

5.135. Take all appropriate measures to ensure the rights of people with mental or intellectual disabilities (Cyprus);

5.138. Monitor the implementation and ensure compliance with the Law on Vocational Rehabilitation to make sure that persons with disabilities are not subject to discrimination and have equal opportunities to find employment (Sweden);

5.139. Provide comprehensive care to victims of landmines and cluster munitions, by applying the convention in their development plans and by the application of the convention on the rights of persons with disabilities (Costa Rica);

LGBT persons

5.77. Strengthen human rights protections for LGBT persons, in line with Croatia's international obligations and commitments as well as with domestic legislation (United States of America);

5.111. Strengthen the accountability and prosecution of law enforcement officers who commit abuse against LGBT persons and ethnic persons (Chile)*;

Trafficking in persons

5.91. Enhance training methods for collecting evidence against suspected human traffickers to increase successful prosecutions, and ensure convicted trafficking offenders are punished with sentences commensurate with the gravity of the crime (United States of America);

5.85. Further strengthen measures to prevent and punish trafficking in persons, especially women and children with the prosecution of offenders and rehabilitation of victims (Venezuela (Bolivian Republic of));

5.75. Intensify efforts to detect, prevent and combat trafficking in children for sexual and other types of exploitation (Uruguay);

5.110. Continue to provide adequate funding to its anti-human trafficking programmes and free legal aid system (Philippines);

National Minorities

5.146. Fully ensure linguistic, religious and other rights of minorities, in compliance with international obligations (Russian Federation);

5.56. Promote inter-ethnic tolerance through adequate measures, including awareness raising campaigns in the media in close cooperation with civil society and minority associations (Serbia);

5.150. Intensify its efforts to promote inter-ethnic harmony through education, and implement concrete measures for the integration of minorities into the Croatian society (Norway);

5.154. Take further concrete and effective steps towards protection and social inclusion for all minority groups (Australia);

5.141. Adopt further measures in order to ensure the participation of persons belonging to national minorities in the decision-making process (Romania);

5.152. Take measures aimed at the increase of the representation of minority groups in public and private sphere (Armenia);

5.142. Take all necessary measures to provide equal access to all public services for all members of minority groups in the country (Namibia);

5.144. Continue its efforts to combat discrimination and ensure equal treatment of all ethnicities and minorities (Ukraine);

5.155. Enhance efforts to fight discriminatory attitudes and behaviours against all persons belonging to minority groups, including by allowing the use of one's own language at school and in interaction with the public administration (Italy);

5.143. Take effective measures to end all forms of discrimination against ethnic minorities, in particular the Serb minority and Sinti and Roma (Germany);

5.145. Fully recognise the situation of the minority groups and take ample action in order to meet these challenges, including combatting discrimination against minority groups, not least the Serb and Roma minorities (Sweden);

5.149. Step up existing efforts towards the protection of the rights of minorities, especially by fighting discrimination against children of Roma descent in the field of education, and by guaranteeing the right to adequate housing of the Serbian minority (Brazil);

5.151. Continue efforts to facilitate professional, social and economic inclusion of all national and ethnic and other minority groups, including the Serbian minority, represented in Croatia (Poland);

5.153. Ensure that the Serbian minority is not discriminated against in the provision of posts in the public sector and in real estate acquisitions or rental application (Switzerland);

5.156. Fully implement the Constitutional Act on the Rights of National Minorities and take action to implement Constitutional Court decisions regarding the Act on Usage of Languages and Scripts of National Minorities (Canada);

5.157. Provide full respect of minority rights guaranteed by positive legislation, including the right to use minority language and script, specifically the Cyrillic_script (Serbia);

5.148. Continue work for improving the rights of Roma community, in compliance with National Strategy for the inclusion of Roma and the Action Plan of the Decade of Roma inclusion (Albania);

5.166. Protect the rights of minorities, in particular by providing access to basic services for the Roma minority, including the ability for stateless Roma to obtain the Croatian nationality, in accordance with its human rights obligations (Switzerland);

5.60. Continue strengthening the programmes developed for the promotion of employment, right to food and social assistance for national minorities and other vulnerable sectors of the population (Venezuela (Bolivian Republic of));

5.115. Continue effectively the implementation of the action plan on employment for minorities groups to achieve the set targets (China);

5.116. Continue its efforts to reach the threshold of 5,5 percent share of minorities in the total number of employees in line with the “Action Plan for the employment of national minorities in SAB 2011-2014” in particular in those regions where minorities have significant presence (Hungary);

Refugees, returnees

5.162. Adopt measures that guarantee access to rights for all people returning to the country irrespective of the cessation of the condition of refugees (Argentina);

5.163. Continue to implement the obligations deriving from Sarajevo Declaration vis-à-vis successful integration of the refugees, and to further accelerate the implementation of the existing national Housing Care Program (Bosnia and Herzegovina);

5.161. Continue its efforts to meet the benchmarks of the Action plan regarding the building of the housing units for the returnees (Albania);

5.117. Take measures to safeguard the right to an adequate standard of living, including by expediting the return of Croatian Serbs to their homes and by upholding commitments under the Regional Housing Program (Canada);

5.120. Realize the right to adequate housing by ensuring the right of post-war returnees to recover privately owned housing, regardless of their ethnic background, and by improving housing conditions in returnee communities (Germany);

5.164. Give more priority to returnee communities for economic development initiatives, that returnees are given easier access to social welfare systems and to take effective measures to recognize their years of work and right to pension (Bosnia and Herzegovina);

5.167. Continue ongoing efforts, both nationally and in their bilateral dialogue with Serbia, to ensure the return of refugees and displaced Croatian of Serb origin to their homes and the recovery of all their rights, especially with regard to their property, pensions and social rights, thereby ensuring a comprehensive solution to a problem that affects both Croatian of Serb origin as Serbs of Croatian origin (Spain);

Migrants and asylum seekers

- 5.158. Continue to implement the state policy on immigration, constantly adjust and improve the policies and measures according to the new situations of the protection of the rights of migrants (China);
- 5.160. Further sensitise the Croatian public to asylum question, in order to facilitate the integration of asylum seekers (Sweden);
- 5.35. Consider reviewing its Aliens Act in favour of temporary residents on humanitarian grounds (Nigeria);
- 5.159. Review its asylum procedures to increase the efficiency of the asylum granting processes and ensure the protection of unaccompanied migrant children (Sweden);

War crimes and missing persons

- 5.26. Strengthen the legislation suppressing advocating crimes against humanity and ensure the training of judges on its application, as well as the issues of civic education in public schools (France);
- 5.95. Prosecute all cases of human rights violations, war crimes and crimes against humanity in a non-discriminatory and impartial manner, in consistence with the requirements under the ICCPR (Serbia);
- 5.105. Continue the actions undertaken in the criminal processing of war crimes (France);
- 5.97. Further step up its efforts to investigate and prosecute effectively war crimes and strengthen the capacity of domestic courts and witness protection mechanisms in this regards (Czech Republic);
- 5.98. Enhance the capacity of domestic courts and witness protection mechanisms so as to improve the efficiency in domestic war crimes prosecutions (Austria);
- 5.100. Continue and deepen the measures necessary for the investigation and punishment in the courts of persons suspected of participation in war crimes and crimes against humanity (Argentina);
- 5.101. Demonstrate a clear track record of war crime cases which shows standardise sentencing through a fair and non-discriminatory process (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland);
- 5.92. Take urgent steps to ensure that women victims of wartime violence have access to justice and reparation, including adequate psychosocial and economic support as well as access to health-care services (Ireland);
- 5.107. Take effective measures to investigate and prosecute war crimes, including rape and other sexual abuse, and ensure that war crimes trials are carried out expeditiously and fairly by an independent and impartial tribunal (Canada);
- 5.89. Increase the number of investigations, intensify the investigative work and improve the efficiency of judicial procedures before national courts in the case of crimes committed during the war of the 90s and strengthen the efforts to determine the fate of all missing persons in Croatia (Switzerland);

5.99. Increase the administrative capacity of courts to a sufficient level, to provide adequate support and protection to witnesses, to accelerate the investigation and prosecution of war crimes and to take the necessary steps to excavate all known mass/common graves and to identify all the remains (Netherlands);

5.90. Investigate all unresolved cases of missing persons and bring perpetrators to justice (Estonia);

5.104. Give impetus to accelerate the regional process on the question of thousands of persons who are still missing, which is vital for the rule of law as well as for the regional reconciliation (France);

UPR PREPORUKE (HR)

Međunarodni instrumenti i proces izvještavanja

5.1. Pristupiti većem broju ugovora na području ljudskih prava i njihovim fakultativnim protokolima (Izrael);

5.2. Razmotriti ratifikaciju Međunarodne konvencije za zaštitu svih osoba od prisilnih nestanaka (ICPPED) i priznati nadležnost njezinog Odbora (Urugvaj);

5.3. Ratificirati ICPPED (Argentina); / Ratificirati ICPPED (Francuska); /Ratificirati ICPPED (Kostarika); / Ratificirati ICPPED (Portugal);

5.4. Ratificirati bez odgode ICPPED (Bosna i Hercegovina);

5.5. Ubrzati napore za ratifikaciju ICPPED (Ruanda);

5.6. Ubrzati napredak za ratifikaciju ICPPED (Irak);

5.7. Nastaviti s ratifikacijom ICPPED (Srbija);

5.8. Pojačati napore za ratifikaciju ICPPED (Siera Leone);

5.9. Ratificirati Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (OP-ICESCR) (Portugal); / Ratificirati OP-ICESCR (Grčka);

5.11. Razmotriti ratifikaciju OP-ICESCR (Namibija);

5.12. Ratificirati Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi (OP-CRC-IC) (Maroko); / Ratificirati OP-CRC-IC (Portugal); / Ratificirati Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi (OP-CRC-IC) (Benin);

5.13. Ubrzati postupak ratifikacije OP-CRC-IC (Slovačka);

5.14. Ratificirati Međunarodnu konvenciju za zaštitu prava svih migranata i članova njihovih obitelji (ICRMW) (Kirgistan); /Pristupiti ICRMW (Sijera Leone)*;

5.15. Razmotriti ratifikaciju ICRMW (Ruanda); / Razmotriti ratifikaciju ICRMW (Filipini); / Razmotriti ratifikaciju ICRMW (Nikaragva)*;

5.17. Potpisati i ratificirati relevantne međunarodne instrumente koji se odnose na izbjeglice i tražitelje azila (Benin);

5.18. Ratificirati Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Nizozemska); /Pristupiti Konvenciji Vijeća Europe (Istanbulskoj) o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Turska); Ratificirati Istanbulsku Konvenciju o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Austrija);

5.19. Osigurati brzu ratifikaciju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Italija);

5.22. Poduzeti konkretne mjere za borbu protiv svih oblika nasilja nad ženama, uključujući ratifikaciju Istanbulske konvencije (Njemačka);

5.23. Priznati nadležnost Odbora za uklanjanje rasne diskriminacije prema članku 14. Međunarodne konvencije o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije (Alžir);

5.16. Razmotriti ratifikaciju MOR Konvencije 189 o muškarcima i ženama radnicima u domaćinstvu (Nikaragva)³; /Razmotriti ratifikaciju MOR Konvencije 189 (Filipini)*;

5.65. Podnijeti dospjela izvješća nadzornim tijelima na području ljudskih prava (Portugal);

5.66. Podnijeti drugo periodičko nacionalno izvješće Odboru za gospodarska, socijalna i kulturna prava, čija se izrada duguje od 2006. (Republika Koreja);

5.41. Razmotriti osnivanje među-vladinog odbora odgovornog za provedbu međunarodnih obveza, između ostalog za koordinaciju i izradu nacrta nacionalnih izvješća prema ugovornim tijelima (Portugal)*;

5.64. Uključiti organizacije civilnog društva u postupanje prije dovršenja i podnošenja Nacionalnog izvješća⁴ (Norveška);

Pravni i institucionalni okvir

5.24. Nastaviti s osnaživanjem okvira za ljudska prava, uz punu provedbu postojeće institucionalne i pravne zaštite (Australija);

5.43. Provoditi i primjeniti zakonodavstvo na području ljudskih prava u praksi kao i provoditi preporuke Pučkog pravobranitelja (Slovenija);

5.36. Pojačati napore za poboljšanje i jačanje institucija na području ljudskih prava (Nigerija);

5.44. Razmotriti razvoj Ljudsko-pravnih indikatora, kao što je predloženo od OHCHR-a kao instrumenta koji omogućuje detaljnije i koherentnije vrednovanje nacionalnih politika na području ljudskih prava (Portugal);

5.45. Nastaviti provoditi različite nacionalne programe i politike, posebice “Nacionalni program za zaštitu i promicanje ljudskih prava 2013-2016., i „Akcijski plan za uklanjanje prepreka u ostvarivanju jednakih prava na području integracije 2013-2015“⁵ (Indonezija);

---

³ Riječ je o Konvenciji o dostojanstvenom radu radnika u kućanstvu.

⁴ Odnosi se na izvješće prema UPR procesu.

- 5.42. Dovršiti nacrt Strategije i Akcijskog plana za borbu protiv korupcije i učinkovito procesuirati počinitelje korupcijskih djela (Turska);
- 5.37. Povećati finansijske i ljudske resurse za raspoložbu Uredu pučke pravobraniteljice, kako bi se omogućilo ostvarenje proširenog mandata (Sijera Leone);
- 5.38. Dodijeliti potrebna sredstva za osiguranje učinkovitog djelovanja Ureda pučke pravobraniteljice (Timor-Leste);
- 5.39. Čak i samo umjereno i postupno, povećati broj osoblja i finansijska izdvajanja za Pučku pravobraniteljicu, kako bi se osiguralo da su ljudski i finansijski kapaciteti također u skladu s njegovom snažnjom pravnom pozicijom (Madžarska);
- 5.40. Istražiti načine pribavljanja potrebnih sredstava za osiguranje nezavisnog i učinkovitog djelovanja Ureda pučke pravobraniteljice (Ukrajina);
- 5.122. Poduzeti korake za osiguranje primjerene podrške i pristupa zdravstvenim ustanovama, za osobe u ruralnim područjima (Maldivi);
- 5.123. Djelovati u korist ravnomjernije područne pokrivenosti zdravstvenih usluga, s posebnim usmjerenjem na ruralna područja (Egipat);
- 5.118. Nastaviti s osiguranjem punog ostvarenja prava na sigurnu pitku vodu i sanitarije za sve (Egipat);

Diskriminacija

- 5.55. Osnažiti nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije, uključivanjem indikatora i praćenjem mjera, određivanjem tijela odgovornih za njegovu provedbu i uspostavom vremenskog roka za postizanje ciljeva (Meksiko);
- 5.57. Poduzimati kampanje za podizanje svijesti usmjerene prema pravosuđu s ciljem promicanja ne-diskriminacije (Norveška);
- 5.73. Ukloniti diskriminaciju u zapošljavanju, posebice za žene i članove romske zajednice, prema preporukama nadležnih tijela MOR-a (Sjedinjene Američke Države);

Zločin iz mržnje, govor mržnje i kleveta

- 5.76. Pojačati borbu protiv rasizma, ksenofobije, govora mržnje i usvojiti mjere za promicanje smanjenja siromaštva, socijalne uključenosti i socijalne pomoći (Angola);
- 5.102. Osigurati odgovornost za sve manifestacije govora mržnje utemeljenog na etnicitetu, rasizmu i ekstremne retorike u javnom prostoru (Srbija);
- 5.103. Osigurati učinkovite, ne-diskriminirajuće istrage i pravovremeno kazneno procesuiranje kao dio jačanja zakonodavstva na području zločina iz mržnje (Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske);
- 5.106. Nastaviti s osiguravanjem procesuiranja slučajeva zločina iz mržnje (Izrael);

---

⁵ Točan naziv je: „Akcijski plan za uklanjanje prepreka u ostvarivanju pojedinih prava u području integracije stranaca za razdoblje od 2013. do 2015. godine“.

- 5.33. Dekriminalizirati klevetu (Estonija);
- 5.34. Ispitati zakonodavstvo koje se odnosi na klevetu i jačati obuku za suce o provedbi slobode izražavanja (Francuska);

Zatvori /Mučenje

- 5.94. Uhvatiti se u koštač s mučenjem na cijelovit način, što uključuje borbu protiv nekažnjavanja i osiguranje naknade žrtvama (Kostarika);
- 5.31. Popuniti preostale zakonske i provedbene praznine, uključujući i na području pune zaštite i podrške žrtvama (Australija);
- 5.79. Nastaviti s naporima za smanjenje prenapučenosti u zatvorima i za poboljšanje zatvorskih uvjeta, uključujući promicanje alternativnih sankcija i drugih alternativa zatvoru, gdje je moguće (Austrija);
- 5.80. Pojačati napore u borbi protiv prenapučenosti u zatvorima i posebice osigurati više zatvorskih objekata za smještaj zatvorenica (Republika Koreja);
- 5.78. Nastaviti s dalnjim unaprjeđivanjem uvjeta u pritvorskim jedinicama za maloljetnike (Gruzija);
- 5.88. Istraživati i procesuirati sve slučajeve proizvoljnog pritvaranja u psihijatrijskim bolnicama i ustanovama socijalne skrbi u skladu s preporukom Posebnog izvjestitelja za nasilje nad ženama (Njemačka);

Nasilje u obitelji

- 5.108. Pojačati napore u obuzdavanju nasilja u obitelji (Filipini);
- 5.82. Nastaviti s učinkovitom provedbom domaćih zakona o zaštiti obitelji i sprječavanju nasilja nad ženama i djecom (Izrael);
- 5.50. Razviti politiku, strategiju i akcijski plan za rješavanje navodno raširenog nasilja nad ženama (Sijera Leone);
- 5.51. Učinkovito provesti "Nacionalnu strategiju za zaštitu od nasilja u obitelji 2011-2016" (Republika Koreja);
- 5.84. Udvostručiti napore u borbi protiv nasilja u obitelji i nasilja nad ženama uključujući kroz učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u obitelji 2011-2016 (Malezija);
- 5.29. Prevesti inicijative Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u obitelji 2011-2016 i Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008-2013 u konkretnе zakone (Indonezija);
- 5.25. Revidirati usklađenost Kaznenog zakona, koji trenutno definira nasilje u obitelji samo kao tjelesnu ozljedu, s Konvencijom o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), kao što je pojašnjeno u Općoj Preporuci br. 19 Odbora za uklanjanje diskriminacije žena (Češka);

5.28. Popuniti zakonodavnu prazninu koja se odnosi na kaznena djela nasilja u obitelji i ažurirati Kazneni zakon da prepoznae nasilje u obitelji kao kazneno djelo (Trinidad i Tobago);

5.86. Provesti preporuke Odbora za ljudska prava iz ožujka 2015. o rodno uvjetovanom nasilju (Bugarska);

5.61. Uspostaviti održivu suradnju između Ministarstva unutarnjih poslova i organizacija civilnog društva koje se bave nasiljem u obitelji i rodno uvjetovanim nasiljem (Poljska);

5.30. Udvostručiti napore usmjerene na provedbu zakonskih odredbi protiv obiteljskog i rodnog nasilja, s posebnim naglaskom na podizanje svijesti i pravilnu obuku policije (Meksiko);

5.20. Ojačati napore za pravilni odgovor na prijave nasilja u obitelji, uključujući i obuku policijskih službenika, tužitelja i sudaca, kako bi žene žrtve nasilja dobile odgovarajuću zadovoljštinu i podršku (Austrija);

5.52. Pojačati napore za učinkovitu provedbu zakona za nasilje u obitelji nad djecom i ženama, kako bi se premostio jaz između zakonodavstva i prakse, uz jačanje svijesti o pravima žrtava i obuku za državne službenike i pravne stručnjake (Tajland);

5.96. Nastaviti raditi naročito u odnosu na zaštitu prava žrtava seksualnog nasilja i nasilja u obitelji, te posebice kroz obuku zdravstvenog, policijskog i pravosudnog osoblja (Urugvaj);

5.27. Jačati pravni okvir kako bi se smanjile negativne posljedice koje utječu na žrtve nasilja u obitelji, osobito žene (Angola);

5.93. Poboljšati usluge i podršku za žene žrtve obiteljskog nasilja provođenjem učinkovitih istraga, drastično kažnjavajući počinitelje, i pri tome ukinuti praksu procesuiranja žrtava, te osigurati žrtvama pristup zaštiti i skloništima (Kanada);

5.109. Promicati politike i obrazovne kampanje za promicanje i zaštitu prava žena, te osigurati da se sve optužbe za nasilje nad ženama odmah, temeljito i učinkovito istraže, da je počiniteljima utvrđena odgovornost i da žene žrtve nasilja dobiju odgovarajuću zadovoljštinu, uključujući naknadu i rehabilitaciju (Brazil);

5.21. Odobriti proračunska sredstva potrebna za preuzimanje obveza prema Konvenciji Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, te tako nastaviti prema ratifikaciji (Španjolska);

5.58. Odrediti dodatna sredstva za povećanje kapaciteta centara za žrtve seksualnog i obiteljskog nasilja (Norveška);

Prava žena

5.68. Poduzeti daljnje korake kako bi se osigurala i unaprijedila prava žena na svim razinama (Grčka);

5.67. Osnažiti napore za promicanje ravnopravnosti spolova (Cipar);

5.59. Nastaviti s naporima za daljnje povećanje svijesti o ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti i podupirati provedbu nacionalnih politika (Makedonija);

5.53. Pojačati napore za učinkovitu provedbu nacionalnih strategija za ravnopravnost spolova (Maroko);

- 5.69. Pojačati napore za borbu protiv svih oblika diskriminacije žena i rodno-uvjetovanog nasilja (Italija);
- 5.70. Potpuno osigurati jednakost spolova pri zapošljavanju i imenovanju na političke funkcije (Ruska Federacija);
- 5.74. Osnažiti ne-diskriminaciju žena, posebice na radnom mjestu (Alžir);
- 5.71. Usvojiti posebno zakonodavstvo koje se odnose na rodnu diskriminaciju na tržištu rada, uključujući i seksualno uzneniranje na radnom mjestu i diskriminaciju na temelju trudnoće i/ili materinstva (Trinidad i Tobago);
- 5.113. Nastaviti raditi na smanjenju nezaposlenosti žena, na uklanjanju diskriminacije protiv njih na tržištu rada i na postizanju jednakih mogućnosti (Kuba);
- 5.114. Jačati napore za osnaživanje žena kroz provedbu programa usmjerenih na mijenjanje percepcije žena u društvu i na uklanjanje prepreka koje utječu na zapošljavanje žena (Malezija);

Djeca

- 5.46. Osigurati učinkovitu provedbu nove Nacionalne Strategije za prava djece 2014-2020 (Država Palestina):
- 5.62. Nastaviti s provedbom "Plana de-institucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, 2011-2016" s namjerom smanjenja broja djece u institucijama (Slovačka);
- 5.54. Nastaviti s naporima za ostvarenje veće među-institucionalne koordinacije i dostupnosti sredstava za agencije odgovorne za boljšak maloljetnih djevojčica i dječaka (Čile);
- 5.48. Snažiti kampanje za podizanje svijesti i obrazovne programe o ljudskim pravima kako bi se sprječilo zlostavljanje dječaka i djevojčica (Urugvaj);
- 5.49. Poduzimati sve potrebne mjere za odvraćanje počinitelja i za razvoj programa i politika za sprječavanje spolnog iskorištavanja, kao i za razvoj programa za socijalnu reintegraciju djece žrtava (Timor-Leste);
- 5.81. Provoditi programe i politike za sprječavanje svih oblika nasilja nad djecom, uključujući i spolno iskorištavanje i zlostavljanje, i jačati socijalni oporavak i reintegraciju djece žrtava (Moldova);
- 5.83. Pojačati napore za zaštitu djece, posebice onih u marginaliziranim i nepovoljnim situacijama (Maldivi);
- 5.72. Osigurati uklanjanje svakog oblika diskriminacije djece, posebice djece u marginaliziranim i nepovoljnim situacijama (Turska);
- 5.87. Raditi na usklađivanju postupaka pritvaranja (re-pritvaranja) za djecu s međunarodnim pravnim standardima i nacionalnim propisima (Libija);
- 5.121. Poduzimati daljnje mjere s ciljem osiguranja uživanja jednakog pristupa zdravstvenim uslugama za svu djecu (Ukrajina);

- 5.124. Usvojiti jasne odgovarajuće mјere za unaprjeđenje prava djece na obrazovanje (Libija);
- 5.125. Uspostaviti inkluzivno obrazovanje širom države, koje uključuje i dodjelu potrebnih sredstava, te osigurati redovitu obuku za školsko osoblje (Palestinska Država);
- 5.112. Nastaviti s ostvarivanjem prava na rad za građane, uključujući i kroz mogućnosti stručnog ospozobljavanja i tehničkog obrazovanja za mlade (Egipat);
- 5.126. Osigurati da djeca u ranjivim i nepovoljnim situacijama imaju jednak pristup obrazovanju (Armenija);
- 5.127. Nastaviti s naporima namijenjenima osiguranju jednakog pristupa obrazovanju, uključujući i za djecu u ranjivim i nepovoljnim situacijama (Rumunjska);
- 5.128. Pojačati napore u osiguranju jednakog pristupa obrazovanju za djecu u ranjivim situacijama, uključujući i romsku djecu, i okončati segregaciju romske djece u školama (Austrija);
- 5.129. Pojačati napore za osiguranje jednakog pristupa obrazovanju za svu djecu, uključujući i romsku djecu (Nigerija);
- 5.165. Osigurati za djecu tražitelje azila učinkoviti i ne-diskriminirajući pristup obrazovanju (Kirgistan);
- 5.119. Snažiti sustav socijalne skrbi, posebice u odnosu na zaštitu djece bez primjerene skrbi i na njihov pristup obrazovanju (Slovenija);
- 5.130. Razmotriti osiguranje učinkovitog inkluzivnog obrazovanja za djecu s teškoćama u razvoju i unaprijediti univerzalni dizajn radi osiguranja njegove dostupnosti svakome (Izrael);
- 5.140. Nastaviti s razvojem mјera koje jamče inkluzivno obrazovanje za djecu i djevojčice s teškoćama u razvoju bez diskriminacije, s posebnim naglaskom na ruralna područja (Španjolska);
- 5.137. Suzdržati se od smještaja djece s teškoćama u razvoju u institucije i osigurati dovoljno mogućnosti za djecu s teškoćama u razvoju pri izboru obiteljske skrbi i skrbi u zajednici (Irska);
- 5.147. U svjetlu preporuke Odbora za prava djeteta, djelovati na suzbijanju diskriminacije, usmjeravajući se na situacije diskriminacije i ranjivosti koja se tiče djece pripadnika manjina (Nikaragva);

Osobe s invaliditetom

- 5.47. Ubrzati učinkovitu provedbu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i njen usklađivanje na nacionalnoj razini (Urugvaj);
- 5.63. Razmotriti dodjelu potrebnih sredstava za potporu programima koji promiču i štite prava osoba s invaliditetom (Tajland);
- 5.32. Dopuniti Zakon o socijalnoj skrbi i druge zakone koji osobama s invaliditetom poriču pravo na rad ili omogućavaju smještaj u ustanove bez njihova pristanka (Meksiko);

5.131. Razraditi integrirane mjere za osiguranje nesmetanog pristupa osobama s invaliditetom (Ruska Federacija);

5.133. Razviti daljnja djelovanja za poboljšanje usluga u zajednici i za podršku osoba s invaliditetom (Kuba);

5.132. Poduzeti sve potrebne mjere za otklanjanje svih postojećih prepreka uživanju prava osoba s invaliditetom, s posebnom pažnjom na njihovo pravo na samostalan život, pristup odgovarajućim zdravstvenim uslugama i integraciju u zajednicu (Grčka);

5.134. Osigurati da usluge za osobe s invaliditetom u najvećoj mjeri podupiru njihovu neovisnost kao i da je za njih kreirano više mogućnosti izbora života u zajednici u skladu s UN-ovom Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom (Češka);

5.136. Osigurati objekte kako bi osobe s invaliditetom mogle živjeti samostalno, imale pristup javnim i privatnim zgradama i imale jednake mogućnosti za usluge obrazovanja, zapošljavanja i zdravlja, uz pomoć sustava posebice za djecu s invaliditetom (Trinidad i Tobago);

5.135. Poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi se osigurala prava svih osoba s mentalnim ili intelektualnim invaliditetom (Cipar);

5.138. Pratiti provedbu i osigurati poštivanje Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji kako bi se osobama s invaliditetom osiguralo da ne podliježu diskriminaciji i da imaju jednake mogućnosti zapošljavanja (Švedska);

5.139. Osigurati sveobuhvatnu skrb žrtvama mina i kazetnog streljiva, primjenom konvencija⁶ u njihovim razvojnim planovima i kroz primjenu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (Kostarika);

LGBT osobe

5.77. Jačati zaštitu ljudskih prava LGBT osoba u skladu s hrvatskim međunarodnim obvezama i sukladno nacionalnom zakonodavstvu (Sjedinjene Američke Države);

5.111. Jačati odgovornost i procesuiranje službenika koji su u obavljanju svog rada počinili zlostavljanje LGBT osoba i osoba s etničkom pripadnošću (Čile);

Trgovanje ljudima

5.91. Poboljšati metode obuke za prikupljanje dokaza protiv osoba osumnjičenih za trgovanje ljudima kako bi se povećala efikasnost kaznenih progona i optuženi za navedena djela kaznili sukladno težini zločina (Sjedinjene Američke Države);

5.85. Jačati daljne mjere za sprječavanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebice žena i djece, kaznenim progonom prijestupnika i rehabilitacijom žrtava (Venezuela);

5.75. Pojačati napore za otkrivanje, sprječavanje i borbu protiv trgovanja djecom za seksualno i ostale oblike iskorištavanja (Urugvaj);

---

⁶ Ovdje se očito ne misli na jednu konvenciju (u originalu navedeno u jednini) nego na obje: Konvenciju o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju; Konvenciju o kazetnom streljivu (obje je Hrvatska ratificirala).

5.110. Nastaviti s odgovarajućim financiranjem programa suzbijanja trgovanja ljudima i besplatne pravne pomoći (Filipini);

Nacionalne manjine

5.146. Osigurati u potpunosti jezična, vjerska i ostala prava manjina, u skladu s međunarodnim obvezama (Ruska Federacija);

5.56. Promicati međuetničku toleranciju kroz odgovarajuće mjere, uključujući kampanje podizanja svijesti u medijima u uskoj suradnji s civilnim društvom i manjinskim udrugama (Srbija);

5.150. Jačati napore za promicanje međuetničkog sklada kroz obrazovanje, i provesti konkretnе mjere za integraciju manjina u hrvatsko društvo (Norveška);

5.154. Poduzeti daljnje konkretnе i učinkovite korake za zaštitu i socijalnu uključenostи svih manjinskih skupina (Australija);

5.141. Usvojiti daljnje mjere kako bi se osiguralo sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u procesu donošenja odluka (Rumunjska);

5.152. Poduzeti mjere usmjerene na povećanje zastupljenosti manjinskih skupina u javnoj i privatnoj sferi (Armenija);

5.142. Poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurao jednak pristup svim javnim uslugama za sve članove manjinskih skupina u državi (Namibija);

5.144. Nastaviti s naporima u borbi protiv diskriminacije i osigurati jednako postupanje za sve nacionalnosti i manjine (Ukrajina);

5.155. Povećati napore u borbi protiv diskriminacijskih stajališta i ponašanja prema svim pripadnicima manjinskih skupina, što uključuje korištenje vlastitog jezika u školi i interakciju s javnom upravom (Italija);

5.143. Poduzeti učinkovite mjere za okončanje svih oblika diskriminacije etničkih manjina, posebice srpske manjine, Sinta i Roma (Njemačka);

5.145. Potpuno prepoznati situaciju manjinskih skupina i poduzeti mjere kako bi se odgovorilo na izazove, uključujući borbu protiv diskriminacije prema manjinskim skupinama, ne samo prema srpskoj i romskoj manjini (Švedska);

5.149. Pojačati postojeće napore u zaštiti prava manjina, posebice kroz borbu protiv diskriminacije djece romskog podrijetla u području obrazovanja, kao i jamčenjem prava na odgovarajuće stanovanje srpskoj manjini (Brazil);

5.151. Nastaviti napore za olakšanje profesionalnog, društvenog i gospodarskog uključivanje svih nacionalnih, etničkih i drugih skupina predstavljenih u Hrvatskoj, uključujući i srpsku manjinu (Švicarska);

5.153. Osigurati da protiv srpske manjine nema diskriminacije pri osiguravanju radnih mesta u javnom sektoru, kupo-prodaji ili najmu nekretnina (Švicarska);

5.156. U potpunosti provesti Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i poduzeti mjere za provedbu odluka Ustavnog suda u svezi sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (Kanada);

5.157. Osigurati puno poštivanje manjinskih prava zajamčenih pozitivnim propisima, uključujući i pravo na korištenje manjinskog jezika i pisma, posebice cirilice (Srbija);

5.148. Nastaviti rad na poboljšanju prava romske zajednice, u skladu s Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma (Albanija);

5.166. Zaštititi prava manjina, posebice osiguravanjem pristupa osnovnim uslugama za romsku manjinu, uključujući i mogućnost da Romi bez državljanstva dobiju hrvatsko državljanstvo, u skladu s obvezama na području ljudskih prava (Švicarska);

5.60. Nastaviti s jačanjem programa koji su razvijeni za promicanje zapošljavanja, prava na hranu i socijalne pomoći za nacionalne manjine i ostale ranjive grupe u društvu (Venezuela);

5.115. Nastaviti s učinkovitom provedbom akcijskog plana o zapošljavanju pripadnika manjinskih skupina kako bi postigli postavljeni ciljevi (Kina);

5.116. Nastaviti s naporima za dostizanje praga od 5,5 postotka udjela manjina u ukupnom broju zaposlenih u skladu s "Akcijskim planom za zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina u TDU 2011/14", posebice u onim područjima u kojima su manjine značajno prisutne (Mađarska);

Izbjeglice, povratnici

5.162. Usvojiti mjere koje jamče pristup pravima za sve osobe koji se vraćaju u zemlju bez obzira na prestanak statusa izbjeglica (Argentina);

5.163. Nastaviti s provedbom obveza iz Sarajevske deklaracije u odnosu na uspješnu integraciju izbjeglica, te dodatno ubrzati provedbu postojećeg nacionalnog Programa stambenog zbrinjavanja (Bosna i Hercegovina);

5.161. Nastaviti s naporima za ispunjavanje mjerila Akcijskog plana u vezi gradnje stambenih jedinica za povratnike⁷ (Albanija);

5.117. Poduzeti mjere za zaštitu prava na primjeren standard života, uključujući ubrzanje povratka hrvatskih Srba njihovim kućama uz poštivanje obveza iz Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja (Kanada);

5.120. Ostvariti pravo na primjerno stanovanje osiguravanjem prava poslijeratnim povratnicima na povrat vlastitih kuća, bez obzira na njihovu etničku pripadnost te unaprjeđenjem uvjeta stanovanja u povratničkim zajednicama (Njemačka);

5.164. Dati više prvenstva povratničkim zajednicama za razvojne gospodarske inicijative kojima se povratnicima daje lakši pristup sustavima socijalne skrbi i poduzeti učinkovite mjere za priznavanje godine rada i prava na mirovinu (Bosna i Hercegovina);

5.167. Nastaviti s trenutnim naporima, na nacionalnoj razini i kroz bilateralni dijalog sa Srbijom, za povratak izbjeglica i raseljenih hrvatskih državljana srpskog podrijetla njihovim domovima i za povrat svih njihovih prava, posebice na njihovu imovinu, mirovinska i

---

⁷ Vjerojatno se misli na bivši Akcijski plan za ubrzanu provedbu Programa stambenog zbrinjavanja.

socijalna prava, te na taj način osigurati sveobuhvatno rješenje problema koji se tiče hrvatskih državljana srpskog podrijetla i srpskih državljana hrvatskog podrijetla (Španjolska);

Migranti i tražitelji azila

5.158. Nastaviti s provedbom državne politike useljavanja, stalno prilagođujući i unaprjeđujući politike i mjere sukladno promijenjenim okolnostima u zaštiti prava migranata (Kina);

5.160. Daljnje osvjećivati hrvatsku javnost za pitanje azila, kako bi se olakšala integracija tražitelja azila (Švedska);

5.35. Razmotriti preispitivanje Zakona o strancima u korist osoba s privremenim boravkom iz humanitarnih razloga (Nigerija);

5.159. Preispitati postupanja vezana za azil, kako bi se povećala učinkovitost postupka odobravanja azila i osigurala zaštita djece migranata bez pratnje (Švedska);

Ratni zločini i nestale osobe

5.26. Jačati zakonodavstvo za suzbijanje zagovaranja zločina protiv čovječnosti i osigurati obuku sudaca za njegovu primjenu kao i građanski odgoj u javnim školama (Francuska);

5.95. Procesuirati sve slučajeve kršenja ljudskih prava, ratne zločine i zločine protiv čovječnosti na ne-diskriminirajući i nepristran način, i u skladu sa zahtjevima iz ICCPR (Srbija);

5.105. Nastaviti s akcijama poduzetim u sklopu kaznenog procesuiranja ratnih zločina (Francuska);

5.97. Nadalje pojačati napore da se istraže i učinkovito procesuiraju ratni zločini, pojačaju kapaciteti domaćih sudova kao i mehanizama zaštite svjedoka (Češka);

5.98. Povećati kapacitet domaćih sudova i mehanizama zaštite svjedoka kako bi se poboljšala učinkovitost domaćih procesuiranja ratnih zločina (Austrija);

5.100. Nastaviti i produbiti mjere potrebne za istraživanje i sudsko kažnjavanje osoba osumnjičenih za sudjelovanje u ratnim zločinima i zločinima protiv čovječnosti (Argentina);

5.101. Uspostaviti standardiziranu provedbu pravednog i ne-diskriminirajućeg postupka u slučajevima ratnih zločina (Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske);

5.92. Poduzeti hitne korake kako bi žene žrtve nasilja u ratu imale pristup pravdi i obeštećenju, uključujući odgovarajuću psihosocijalnu i gospodarsku pomoć, kao i pristup uslugama zdravstvene zaštite (Irska);

5.107. Poduzeti učinkovite mjere za istragu i kazneni progon ratnih zločina, uključujući silovanja i druga seksualna zlostavljanja, i osigurati da se suđenja za ratne zločine provode brzo i pravedno od strane neovisnog i nepristranog suda (Kanada);

5.89. Povećati broj istraga, intenzivirati istražne radnje i poboljšati učinkovitost sudskih postupaka pred nacionalnim sudovima u slučaju zločina počinjenih tijekom rata 90-ih i ojačati napore u istraživanju sudbine svih nestalih osoba u Hrvatskoj (Švicarska);

5.99. Podignuti administrativnu sposobnost sudova na zadovoljavajuću razinu, kako bi se pružila primjerena podrška i zaštita svjedocima, ubrzale istrage i kazneni progoni ratnih zločina te poduzeli potrebni koraci za iskopavanje svih poznatih masovnih grobnica i identificirali ostatci (Nizozemska);

5.90. Istražiti sve neriješene slučajeve nestalih osoba i privesti odgovorne pravdi (Estonija);

5.104. Dati poticaj za ubrzanje regionalnog procesa za rješavanje pitanja tisuća osoba koje se još smatraju nestalima, što je vitalno za vladavinu prava kao i za pomirenje u regiji.